

Onderwerken vanggewas

Het gebruik van glyfosaat staat, mede onder invloed van de publieke opinie, onder druk. We willen graag dat een verantwoord middelengebruik mogelijk blijft en zoeken daarom naar mogelijke alternatieven en willen het gebruik van deze alternatieven stimuleren. Tegelijk werken we aan een heldere voorlichting richting burgers om zo begrip en kennis te verhogen.

Partners in deze aanpak zijn onder meer LTO Noord, Cumela en De Innovatie Coöperatie, waarmee samen gezocht wordt naar alternatieven. Inmiddels wordt er in Oost Nederland met de projectteams van Vereniging Vruktbare Kringloop Achterhoek en Liemers en Vruktbare Kringloop Overijssel al in de praktijk onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor mechanische vernietiging van vanggewassen.

Vanggewas

- Tijdig vernietigen om optimaal te profiteren van mineralen
- Groei stoppen door goede scheiding van bovengrondse en ondergrondse delen
- Homogene verwerking in de bodem noodzakelijk
- Bij voorkeur in één mechanische bewerking vernietigen

'Meer praktijkervaring nodig'

Gerjan Hilhorst

Melkveeproefbedrijf De Marke
(WUR locatie)

Is het niet de publieke opinie, dan zijn het wel de ketenpartijen die het gebruik van glyfosaat voor de vernietiging van vanggewassen verbannen. Het enige alternatief is mechanisch onderwerken, maar daarvoor is er nog geen eensluitend advies. "We weten nog lang niet alles. Welk systeem past het beste bij welk type weer, bodem en vanggewas? We hebben nog veel meer praktijkervaring nodig", aldus onderzoeker Gerjan Hilhorst van WUR-locatie de Marke.

Belangrijk bij een goede vernietiging van het vanggewas is dat de groei echt wordt gestopt. De bovengrondse en ondergrondse delen van de plant moeten daarvoor goed worden gescheiden. "De vraag is natuurlijk welke bewerking daarvoor het beste past. En dat is echt heel situatie afhankelijk.

'Kijk naar je gewas en overleg met je loonwerker'

Een goede vernietiging van het vanggewas begint dus altijd met kijken naar je gewas en bodem en goed overleggen met je loonwerker."

De extra uitdaging schuilt in het aantal werkgangen. Mechanisch onderwerken lijkt in eerste instantie duurder. "Maar je moet niet vergeten dat je ook nadat je glyfosaat hebt gebruikt meestal nog een bewerking nodig hebt om het gewas goed onder te werken en het homogeen in de bouwvoor te krijgen." Wanneer het dus lukt om mechanische vernietiging van het vanggewas in een werkgang te realiseren dan wordt het kostenplaatje heel anders.

Spuiten is niet altijd de beste optie

'Beter niet doen, als het niet hoeft'

Paul Brus

Melkveehouder uit Voorst

'Als het niet per se hoeft, dan moet je het eigenlijk niet doen'. Paul Brus is er helder over, glyfosaat is niet het enige antwoord op het vernietigen van een vanggewas. Brus, die in maatschap boert met vrouw en zoon in Voorst is deelnemer aan de Vereniging Vruchtbare Kringloop Achterhoek. Het bedrijf is een van de vier 'eiwittoppers' en haalt door bewust boeren ruim 72% eiwit van eigen land. De eiwittoppers wonen hiermee een prijs en mogen dit jaar een perceel vanggewas mechanisch laten vernietigen door een loonwerker. Brus is daar blij mee. "Het geeft je net even dat zetje in de rug om dit aan te gaan. Maar eigenlijk maakt het in kosten niet eens meer zoveel uit. Vroeger was spuiten domweg de makkelijkste en goedkoopste optie. Doordat je tegenwoordig in een werkgang een goede vernietiging van het vanggewas kunt realiseren, verandert die vergelijking. Daarbij komt ook nog eens het imago van onze sector waarbij de gele weilanden vaak niet meer worden geaccepteerd."

Brus heeft gebruik gemaakt van onderzaai om na de mais een geslaagd vanggewas te telen. Door de droogte en het tussentijds beregenen, was het vanggewas na de oogst minimaal aanwezig. Brus zaaide daarom extra italiaans raaigras bij met de kunstmeststrooier. En dat is wél zeer goed gelukt. "Eigenlijk staat er bijna teveel", zegt Brus. "De zachte winter zorgde dat het gras zich goed kon ontwikkelen, er staat dus een flink pak gras. Eigenlijk moet je dat begin februari al gaan vernietigen, maar daarvoor was het land veel te nat." Best zorgelijk vindt Brus, de nawerking van het gewas duurt dan langer. "Het is wat dat betreft een lastige start van het jaar en als ik dit traject niet al had ingezet had ik misschien alsnog gekozen om het vanggewas dood te laten spuiten. Maar ook dit is weer een leerproces. Voor nu is het gewoon nog echt even geduld hebben."

'Zorg voor een intensieve bewerking'

Loonbedrijf van Hal

uit Voorst

Erik Morssink van loonbedrijf Van Hal uit Voorst maakt zich ondanks het natte en lange voorjaar niet heel veel zorgen. "Het duurt nog wel een ruime maand voor de mais gezaaid wordt. Dat is voldoende tijd, maar zorg wel voor een intensieve bewerking, waarmee je het vanggewas echt goed stuk maakt en door de bovenlaag mengt", zegt Morssink.

Van Hal maakt voor het onderwerken van het vanggewas gebruik van een 6 meter brede schijveneg. Daarmee worden de bovengrondse plantdelen succesvol gescheiden van het ondergrondse wortelstelsel. Goed onderwerken is van groot belang om te voorkomen dat er een dikke versturende laag met plantresten ontstaat. Zeker wanneer het vanggewas goed ontwikkeld is, zoals na deze zachte winter en het natte voorjaar. Optioneel gebruikt Morssink dan een klepelmaaier in combinatie met de schijveneg.

'Goed onderwerken van groot belang'

Zo wordt het vanggewas al fijn gemaakt en is het beter onder te werken. Dat heeft wel een nadelig effect op de kosten, omdat de werkbreedte dan kleiner is. Maar in het algemeen is mechanische bestrijding van het vanggewas niet duurder dan een bespuiting met glyfosaat. "Het kan natuurlijk altijd, maar eigenlijk moet je het gewoon niet meer willen, die gele velden. Gebruik glyfosaat dus alleen als het echt niet anders kan."

Werkwijze loonbedrijf van Hal

- Onderwerken met schijveneg
- Bemesten met bouwlandinjecteur
- Ploegen of ecoploegen in combinatie met vorenpakker
- Mais zaaien

Vereniging Vruchtbare Kringloop Achterhoek en Liemers

In VKA werken meer dan 300 leden en de partners LTO Noord, ForFarmers, FrieslandCampina, Rabobank, Waterschap Rijn en IJssel, Vitens, Provincie Gelderland, 8RHK ambassadeurs en Countus, samen aan het verduurzamen van de regio Achterhoek en Liemers. VKA wil agrarische ondernemers inspireren en faciliteren in het creëren en benutten van kansen om hun bedrijf verder te verduurzamen en zich klaar te maken voor de toekomst wat betreft bedrijfsresultaten, milieukwaliteit, waterbeheer, bodemvruchtbaarheid en omgeving.